

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Raad voor Cultuur
Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE DEN HAAG

Datum 27 januari 2025

Betreft Adviesaanvraag verbetering toezicht in de culturele en creatieve sector

Geachte Raad,

Met deze brief vraag ik u om een advies uit te brengen over het verbeteren van intern toezicht in de culturele en creatieve sector.

Aanleiding

Vele duizenden toezichthouders zetten zich met hart en ziel in voor een bloeiend cultureel leven. Met kennis en advies zorgen zij voor weerbare instellingen die het hoofd kunnen bieden aan uiteenlopende uitdagingen op bijvoorbeeld financieel gebied, veranderende maatschappelijke contexten, veranderende publieksverwachtingen en veranderende regelgeving. Vanuit hun rol hebben ze daarbij de maatschappelijke verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan een veilige werkomgeving en toe te zien op de juiste besteding van (publiek) geld.

De rol van toezichthouders is steeds complexer geworden en er wordt steeds meer van hen gevraagd. Zoals ik ook in mijn brief aan de Tweede Kamer van 7 november 2024 heb uiteengezet, vind ik het belangrijk dat het toezicht (verder) wordt geprofessionaliseerd¹. Het toezicht is bij veel culturele instellingen goed geregeld. In de afgelopen jaren zijn echter ook meerdere gevallen van misstanden, met name op het gebied van grensoverschrijdend gedrag, in het nieuws gekomen. Dit zijn ingrijpende gebeurtenissen geweest voor de betrokkenen. In enkele gevallen is de vraag gerezen waarom toezichthouders deze ongewenste situaties niet hebben kunnen voorkomen of waarom zij niet daadkrachtig hebben opgetreden. Ook uw Raad heeft in enkele bis-adviezen kritische kanttekeningen geplaatst over de governance.

Een basis voor goed toezicht is de Governance Code Cultuur. Deze code geeft richtlijnen voor goed, verantwoord en transparant bestuur van en door culturele instellingen en richtlijnen voor toezicht daarop. Ik heb eerder vastgesteld dat organisaties bij de toepassing van de code nog op verschillende vragen en dilemma's stuiten.

¹ Kamerstukken II, 2024/2025, nr 32827-329

Vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de sector heb ik enkele maatregelen genomen om het toezicht in de sector verder te professionaliseren². Om een vervolgslog te maken is het belangrijk meer zicht te krijgen op de onderliggende problematiek, en de kansen die er liggen. Een zienswijze van de Raad voor Cultuur op toezicht kan de sector daarnaast waardevolle inzichten leveren voor de actualisatie van de Governance Code Cultuur, waar Cultuur+Ondernemen het initiatief toe heeft genomen.

Adviesaanvraag

Bovenstaande ligt ten grondslag aan mijn vraag aan de Raad om een advies uit te brengen over de sterktes en zwaktes op het gebied van toezicht in de culturele en creatieve sector. De belangrijkste vraag daarbij is hoe het toezicht in de culturele en creatieve sector verder kan worden verbeterd. Ik vraag u bij uw beantwoording rekening te houden met de volgende onderwerpen: Waar zitten de kwetsbare plekken? Wat kunnen we leren van andere sectoren? En wat is de rol van de Governance Code Cultuur hierbij?

De sector omvat een verscheidenheid aan verschillende kunstdisciplines en een diversiteit aan organisaties wat betreft grootte, financieringsmix, dienstverbanden en geografische spreiding qua standplaats en uitvoeringslocaties. Ik wil u vragen in uw advies de sector daarom met een brede blik te bekijken, maar met een precieze blik te adviseren. Gezien het onderwerp van de adviesaanvraag wijs ik in het bijzonder op de verschillen in governance modellen, met elk hun specifieke toezichthoudende structuren, die in de sector gehanteerd worden.

Planning

Ik verzoek u uw advies rond de zomer van 2025 te presenteren.

Tot slot

De culturele sector is van onschatbare waarde voor onze samenleving. Het is van belang dat werknemers en makers er een veilig werkklimaat vinden, (publieke) middelen op de juiste manier worden besteed en gezelschappen klaar zijn voor de uitdagingen van de toekomst. Zo creëren we de randvoorwaarden voor culturele excellentie.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Eppo Bruins

² Kamerstukken II, 2024/2025, nr 32827-329